

Sygn. akt V CSK 262/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa D. M. G.
przeciwko T. G.
przy uczestnictwie Prokuratora
o unieważnienie małżeństwa,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powódki D. M. G. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 26 marca 2018 r. oddalającego jej powództwo o unieważnienie małżeństwa z pozwanym T. G..

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powódkę. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na naruszenie przez sąd drugiej instancji przepisów wskazanych w podstawach kasacyjnych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej ewentualnie odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącej, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek pozwanego o odrzucenie skargi kasacyjnej nie podlegał uwzględnieniu, nie wywiązanie się bowiem przez skarżącą z obowiązku należytego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skutkuje odmową jej przyjęcia do rozpoznania a nie jej odrzuceniem (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2018 r., IV CSK 389/17, nie publ.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżąca przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinna wykazać kwalifikowany charakter tego

naruszenia (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymogów ograniczając się do przytoczenia ogólnych zastrzeżeń pod adresem zaskarżonego wyroku, bez wykazania ich rażącego charakteru. Z obowiązku wynikającego z art. 378 § 1 k.p.c. nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone, przed wydaniem orzeczenia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, M.Pr.Bank. 2012, nr 4, s. 19, z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012r., nr 12, poz. 144, i z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, OSNC-ZD 2015 r., nr D, poz. 64). Wymóg ten w badanym przypadku został zrealizowany w niezbędnym zakresie, a skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie precyzuje nawet, jakie jej zarzuty nie zostały przez Sąd Apelacyjny rozpoznane. Zarzut nie poczynienia przez Sąd Apelacyjny ustaleń faktycznych koniecznych z perspektywy rozstrzygnięcia istoty sprawy nie znajduje potwierdzenia w motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia. Ubocznie dostrzeżenia wymaga, że Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe w zakresie przeprowadzonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym dowodu z opinii biegłego, a oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego nie zostało przez skarżącą zakwestionowane w trybie art. 162 k.p.c.

Skarżąca pominęła także, że o oczywistej zasadności skargi nie może przekonywać błędna ocena przez Sąd *meriti* zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym dowodu z opinii biegłych, są to bowiem kwestie usuwające się spod kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Tymczasem istota zarzutów skargi, z którymi skarżąca wiąże jej oczywistą zasadność polega w znacznej mierze na kwestionowaniu poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, wywiedzionych z oceny całokształtu zabranego w sprawie materiału dowodowego w tym z opinii biegłej sądowej, które pozwoliły na

przyjęcie przez Sądy obu instancji, że choroba, na którą cierpi pozwany nie stanowiła przeszkody w zawarciu związku małżeńskiego, nie stanowi bowiem zagrożenia dla małżeństwa lub dla zdrowia przyszłego potomstwa. W tym ujęciu wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania ma charakter polemiczny nie dowodząc oczywistej zasadności skargi lecz przywołując argumenty mogące mieć znaczenie w sprawie rozwodowej stron, w tym wykonywania przez pozwanego władzy rodzicielskiej i jego kontaktów z małoletnim dzieckiem stron. Z wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia wynika, że przebieg choroby pozwanego jest łagodny, ryzyko nawrotu choroby bardzo małe. Dzięki systematycznemu, nieprzerwanemu leczeniu może on prowadzić normalne życie (nauka, praca, życie rodzinne, opieka nad dzieckiem).

Ponadto z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika, żeby *sąd meriti* dokonał oceny przesłanek stanowiących podstawę do unieważnienia małżeństwa wbrew stanowisku Sądu Najwyższego, zgodnie z którym nie każda choroba psychiczna uzasadnia unieważnienie małżeństwa, a jedynie taka, która zagraża małżeństwu lub zdrowiu przyszłego potomstwa. Stosownie natomiast do art. 12 § 1 zdanie ostatnie k.r.o. sąd mimo choroby psychicznej albo niedorozwoju umysłowego, może zezwolić na zawarcie małżeństwa osobie dotkniętej taką chorobą. Dopuszczalne jest udzielenie *ex post* zezwolenia na zawarcie małżeństwa, co podlega ocenie w toku procesu o unieważnienie małżeństwa. Samo powołanie się natomiast małżonka na brak wiedzy o chorobie psychicznej współmałżonka - jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie - nie jest wystarczające dla unieważnienia małżeństwa (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2002 r., III CZP 7/02, OSNC 2003, nr 1, poz. 1 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 1964 r., I CR 32/63, OSNCP 1965, nr 2, poz. 27, z dnia 15 lutego 1983 r., I CR 7/83, nie publ., i z dnia 5 kwietnia 2013 r., III CSK 228/12, OSNC-ZD 2013 nr 4, poz. 82).

W konsekwencji analiza wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, że Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).

jw